

Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού

Δήλωση του Αθανάσιου Ορφανίδη, Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας της Κύπρου, στη συνάντηση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Λευκωσία, 12 Απριλίου 2010

Θα ήθελα πρώτα να ευχαριστήσω την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού για την ευκαιρία που μου δίνετε σήμερα να αναφερθώ στην πορεία της κυπριακής οικονομίας.

Το 2009 η οικονομική δραστηριότητα στην Κύπρο σημείωσε την πρώτη και σημαντική συρρίκνωση από το 1974-75, λόγω εν μέρει των ιδιαίτερα αρνητικών εξελίξεων από τη διεθνή χρηματοοικονομική αναταραχή και τη συνεπακόλουθη οικονομική ύφεση.

Η πραγματική οικονομία παρουσιάζει χειροτέρευση, πράγμα που επιβεβαιώνεται από τα νέα και αναθεωρημένα στοιχεία. Συγκεκριμένα, το πραγματικό ΑΕΠ κατέγραψε μείωση της τάξης του 1,7% κατά το 2009. Δυστυχώς, διαφαίνεται ότι η οικονομία παραμένει σε ύφεση και δεν μπορούμε να αποκλείσουμε αρνητικό ρυθμό ανάπτυξης και για το 2010. Κατά το 2009 ο πληθωρισμός σημείωσε επιβράδυνση, όμως, με ιδιαίτερη ανησυχία σημειώνω ότι οι εγχώριες πληθωριστικές πιέσεις εξακολουθούν να είναι εντονότερες σε σύγκριση με την υπόλοιπη ζώνη του ευρώ, υποσκάπτοντας την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας. Ένα άλλο ιδιαίτερα αρνητικό στοιχείο είναι η σημαντική επιδείνωση των δημόσιων οικονομικών στην Κύπρο κατά δέκα ποσοστιαίες μονάδες τα τελευταία δύο χρόνια, περίπου 1,7 δις ευρώ. Όπως ανέφερα και στο παρελθόν, σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες στη ζώνη του ευρώ το δημοσιονομικό έλλειμμα δεν είναι μεν από τα ψηλότερα, εντούτοις υπάρχει μια σημαντική διαφορά. Στις πλείστες χώρες της ζώνης του ευρώ η οικονομική ύφεση ήταν εντονότερη σε σχέση με την ύφεση που είχαμε στην Κύπρο, γι' αυτό και το δημοσιονομικό τους έλλειμμα επηρεάστηκε εντονότερα από την ύφεση.

Στη χώρα μας η δημοσιονομική επιδείνωση του 2009 σε σχέση με το 2007 και το 2008 είναι διαρθρωτικού χαρακτήρα και οφείλεται εν πολλοίς στη μεγάλη διεύρυνση των δημόσιων δαπανών μη αναπτυξιακού χαρακτήρα. Επισημαίνω ότι τα τελευταία χρόνια οι συνολικές δημόσιες δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ κυμαίνονταν στο 42-43%. Παρατηρώ με μεγάλη ανησυχία ότι, σύμφωνα με το

Πρόγραμμα Σταθερότητας που μόλις δημοσιεύτηκε, οι δημόσιες δαπάνες ως ποσοστό του ΑΕΠ έφτασαν το 2009 στο ιστορικά ψηλό 46,4% ενώ προβλέπεται περαιτέρω αύξηση σε 47,6% κατά το 2010. Αναμφίβολα αυτή η τάση είναι επικίνδυνη και πρέπει να ανατραπεί.

Το κύριο ζητούμενο λοιπόν είναι η επείγουσα στόχευση της δημοσιονομικής πολιτικής για επαναφορά των δημοσίων οικονομικών σε διατηρήσιμη βάση χωρίς να υπονομεύεται η αναπτυξιακή πορεία της χώρας. Δυστυχώς, η καθυστέρηση στη λήψη ουσιαστικών διορθωτικών μέτρων έχει ήδη επηρεάσει αρνητικά την αναπτυξιακή πορεία του τόπου. Επιβάλλεται η άμεση χάραξη ενός ορθολογιστικού και μακροχρόνια σχεδιασμένου χειρισμού καθώς και η αποφυγή προσωρινών ωραιοποιήσεων ή πλασματικών μεταρρυθμίσεων. Όσο πιο αργά γίνουν οι επιβαλλόμενες διαρθρωτικές αλλαγές, τόσο πιο επώδυνη θα είναι η αναπόφευκτη διορθωτική πορεία.

Υπενθυμίζω, επίσης, ότι οι προσπάθειες δημοσιονομικής περισυλλογής θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη και το έντονο και διαχρονικό πρόβλημα της εξεύρεσης πόρων για τη χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών ταμείων, ένα πρόβλημα που επιδεινώνεται περαιτέρω και λόγω της γήρανσης του πληθυσμού. Η πρόκληση αυτή πρέπει επίσης απαραίτητα να αποτελεί μέρος του μακροχρόνιου σχεδιασμού της δημοσιονομικής πολιτικής.

Στην παρούσα πολύ δύσκολη συγκυρία θεωρώ επιβεβλημένη την άμεση λήψη μέτρων για συγκράτηση των δημόσιων δαπανών κατά τρόπο ώστε να ενισχύονται οι αναπτυξιακές δυνατότητες της οικονομίας μας. Οι πλείστοι πολιτικοί και οικονομικοί φορείς του τόπου αναγνωρίζουν πλέον τη σοβαρότητα του προβλήματος. Έχουμε, επομένως, την επιλογή είτε να προχωρήσουμε με μέτρα που θα μας βοηθήσουν να ελαχιστοποιήσουμε το πρόβλημα και να δημιουργήσουμε ευκαιρίες για μακροπρόθεσμη ανάπτυξη, είτε να επιλέξουμε αντιπαραγωγικές αντιπαραθέσεις και την αναβολή των αναγκαίων περικοπών στις κρατικές δαπάνες, με αποτέλεσμα να πληγεί η μελλοντική ευημερία του τόπου. Για το καλό του τόπου μας, ελπίζω να επιδείξουμε όλοι μας την πολιτική ωριμότητα και την τόλμη που χρειάζεται για τη σωστή επιλογή.